

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-117/23-E

Název	Mateřská škola Opatovice nad Labem, okres Pardubice
Sídlo	Ke Hřišti 163, 533 45 Opatovice nad Labem
E-mail	skola@msopatovice.cz
IČO	70 986 436
Identifikátor	600 096 033
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Dita Červinková
Zřizovatel	obec Opatovice nad Labem
Místo inspekční činnosti	Ke Hřišti 163, Opatovice nad Labem
Inspekční činnost na místě	17., 20. a 21. 2. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti provedené podle § 174 odst. 2 písm. b) až c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání.

Charakteristika

Mateřská škola Opatovice nad Labem, okres Pardubice (dále škola) vykonává činnost mateřské školy a školní jídelny. Vzhledem k velkému zájmu o předškolní vzdělávání

došlo k rozšíření počtu tříd o dvě, a tak od školního roku 2020/2021 je školou pětitřídní s kapacitou 138 dětí.

V době inspekční činnosti škola evidovala 133 dětí, z toho 44 v povinném předškolním vzdělávání včetně dvou s odkladem povinné školní docházky o jeden rok. Vzdělávalo se zde i jedno dítě se speciálními vzdělávacími potřebami a pět s odlišným mateřským jazykem.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Od minulé inspekční činnosti v prosinci 2016 se nejen v souvislosti s navýšením počtu tříd rozšířil počet zaměstnanců, ale rovněž probíhaly změny v řídicí funkci. Po odchodu ředitelky do starobního důchodu v únoru 2021 je na pozici již druhá učitelka pověřená výkonem činnosti ředitelky (dále ředitelka). Přestože daná situace není zcela optimální z hlediska koncepčního rozvoje školy, je zřejmé nejen zajištění bezproblémového chodu školy, ale i snaha zkvalitňovat poskytované vzdělávání a podmínky s ním spojené.

Z postupů ředitelky je zřejmý zodpovědný přístup k plnění povinností spojených s řízením školy. Část pravomocí vhodně delegovala na svoji zástupkyni. Dobře funguje vnitřní i vnější informační systém. Přínosná pro působení školy jsou také jednání pedagogické rady a přijímání záměrů na základě výsledků dílčích realizovaných hodnocení, někdy však jejich naplňování není podpořeno stanovením účelných prostředků. Znatelné je posilování příznivého pracovního klimatu.

Podporován je rozvoj profesních dovedností pedagogických pracovníků. Při výběru oblastí pro další vzdělávání vycházejí z vlastního rozvojového plánu a zohledňovány jsou i potřeby školy. Zařazena tak byla témata související například se vzděláváním dětí s výchovnými či vzdělávacími obtížemi, přechodem do základní školy a rozvojem pohybových dovedností dětí. Pedagogické pracovnice si poznatky ze vzdělávacích akcí předávají a v různé míře uplatňují ve své práci. Dvě učitelky si pro tuto pozici doplňují odbornou kvalifikaci. Pozitivem je stanovení uvádějících pedagogů pro podporu začínajících učitelek i jejich vstupy do vzdělávacího procesu zkušených kolegyň v rámci školy, které tento způsob získávání informací mezi sebou již nepříliš využívají. Kolektiv učitelek funkčně doplňuje školní asistentka a od ledna letošního roku asistentka pedagoga. Personální obsazení školy zcela umožňuje naplňování školního vzdělávacího programu.

Vzdělávání dětí vychází ze Školního vzdělávacího programu „Objevujeme svět poznání“ (dále školní vzdělávací program), který je společným východiskem pro práci učitelek v jednotlivých třídách při ponechání dostatečného prostoru k vlastní tvořivosti a nápaditosti. V průběhu školního roku je doplňován aktivitami zejména společensko-kulturního a poznávacího charakteru. Některé vycházejí z kontaktů a spolupráce s dalšími partnery, např. s místní základní školou, obecní knihovnou a policií. Opomíjena není ani realizace společných aktivit rodičů s dětmi. Obohacování základní vzdělávací nabídky podporuje osvojování klíčových kompetencí dětmi v přirozeném prostředí.

Učitelky konkretizují vzdělávací nabídku v třídním vzdělávacím programu každé třídy. Z uplatňovaného způsobu jejich tvorby je zřejmá snaha o požadované propojení všech vzdělávacích oblastí, méně již provázanost s cílem a očekávaným výstupem. Omezená je návaznost na poznatky z hodnocení pedagogického procesu v kratším vzdělávacím úseku (týdenní tematický blok), obdobné je to s individuálními vzdělávacími potřebami dětí. Zvolená podoba plánování tak plně nepodporuje maximálně možnou efektivitu vzdělávacího procesu z pohledu osobnostního rozvoje každého dítěte. V některých dílčích situacích

to částečně kompenzoval individuální přístup učitelek uplatňovaný zejména při samostatné práci, částečně při skupinových činnostech.

Škola podporuje naplňování svých záměrů vytvářením podnětného věcného prostředí, které ve spojení s čistotou, vkusnou úpravou i výzdobou dětskými pracemi přispívá k příjemnému prostředí. Prostorové podmínky jsou v každé třídě řádně využívány k rozličným herním, pracovním, pohybovým a jiným vzdělávacím aktivitám i odpočinku, což ve spojení s kvalitním materiálním vybavením podporující tvořivost, logické uvažování, rozvoj motoriky, matematických dovedností atd. podporuje všestranný osobnostní rozvoj dětí.

Na základě finančních možností a často v součinnosti se zřizovatelem dochází k modernizaci technického stavu školy i zlepšování materiálního vybavení. Kromě vybudování dvou nově zařízených tříd, proběhla např. digitalizace školy, rekonstrukce školní jídelny a venkovního areálu školy. Průběžně jsou doplňovány mj. hračky, knihy a didaktické pomůcky včetně interaktivní tabule. K aktivnímu vyžití dětí při pobytu venku přispěla instalace nových herních prvků na školní zahradě. Zajištění vstupních dveří proti vniknutí nepovolaných osob zvyšuje bezpečnost dětí. Škola ke zkvalitnění podmínek vzdělávání (personální podpora, projektové dny) vhodně využívá i dotační program.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vzdělávací proces byl většinou plynulý, bez déletrvajících prostojů. Oproti minulé inspekční činnosti se zvýšila vyváženost spontánních a řízených činností v dopoledním čase. Zvolený způsob jejich střídání není však ve většině tříd zcela optimální. U některých dětí (zejména přicházejících do školy krátce před osmou hodinou) snižuje vnitřní pozitivní naladění přerušení započaté nebo již tvůrčí herní aktivity, což se přechodně projevilo v počátku společných aktivit. Naopak uspokojení přinášelo všem dětem respektování jejich individuální potřeby spánku a relaxace po obědě. Místo části odpoledního odpočinku na lůžku se mohly věnovat klidovým aktivitám pod vedením učitelky nebo podle vlastního zájmu a rozhodování. K tomu měly příležitosti i v jiných částech dne, kromě bloků řízených aktivit, kdy byl vzdělávací obsah stejný pro všechny děti, tak jako úroveň úkolů při skupinových činnostech, v jejichž zařazování je zaznamenán dílčí posun. Přesto se děti do didakticky zaměřených činností vlivem uplatněných pedagogických postupů podle vytvořených příležitostí aktivně zapojovaly, případně u nich většinou zaujatě setrývaly. Pouze sporadicky se přechodně projevilo omezené zohledňování potřeb jednotlivců.

Vzdělávání, i přes některé uvedené ne zcela pozitivní situace, probíhalo v pohodové atmosféře. Napomáhal tomu laskavý a přiměřeně tolerantní přístup učitelek i obou asistentek. V průběhu vzdělávání bylo příležitostně hodnoceno počínání dětí s pozitivním dopadem na utváření kladného sebepojetí. Jen ojediněle se jim dostala přínosně popisná zpětná vazba k výsledku jejich individuální práce a vzdělávacímu pokroku, která může dítěti napomoci v dalším záměrném pracovním úsilí. K tomu nebyla ani příliš využívána sebereflexe či vrstevnické hodnocení dětí. Naopak děti mnohdy poskytovaly učitelkám zpětnou vazbu o líbivosti konkrétních aktivit.

Realizované záměry ve třídách s dětmi v povinném předškolním vzdělávání směřovaly k úspěšnému přechodu do 1. ročníku základní školy. Při vzdělávání byly účinně rozvíjeny předčtenářské a částečně i řečové dovednosti. Pro posílení správné výslovnosti dětí jsou situačně zařazovány kolektivní jazykové chvilky, systematickost v oblasti logopedické prevence však není zavedena. Zvýšená péče v oblasti komunikativních dovedností je věnována dětem s odlišným mateřským jazykem. Manipulační a často zařazované výtvarné a pracovní aktivity rozvíjely jemnou motoriku, představivost, tvořivost a vedly

k získávání žádoucích pracovních návyků (např. úklid pracovního místa). Při plnění úkolu na pracovním listu nebyl vždy dostatečně podněcován správný úchop tužky. Součástí mnohých aktivit byl rozvoj matematických schopností, docházelo k upevňování pravidel orientace v základním počtu do deseti, rozlišování barev, orientace v prostoru i v rovině, nacházení společných znaků. Patrné bylo posilování paměti, i když s menší podporou logického myšlení. Mnohé herní situace a některé skupinové činnosti poskytovaly příležitosti k přirozenému rozvoji sociálních dovedností a rozvíjení kamarádských vztahů. Značnou radost, psychické uvolnění a rozvoj hrubé motoriky dětem přinášely pohybové aktivity nejen ve třídě, ale i při pobytu venku. Naopak menší pozornost je věnována podpoře zvědavosti a získávání poznatků prostřednictvím vlastního bádání a experimentování.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Vzdělávací proces, i přes některá méně příznivá zjištění, rozvíjí osobnost dětí, napomáhá jim v chápání okolního světa a učí je žít ve společnosti ostatních. Děti se bez potíží orientovaly v prostředí školy. Ve styku s dospělými dodržovaly základní pravidla společenského chování, ve třídách mezi nimi nedocházelo k žádným významným konfliktním situacím, nikdo nebyl z kolektivu vyčleňován. V případě potřeby si děti dokázaly pomoci, domluvit se na postupu a starší i na hrané roli, některé rovněž spolupracovat. Mnohé i mladší děti dokázaly zvládat drobný neúspěch. Z vyjadřování dětí byl zřejmý rozvoj slovní zásoby a její využívání, i když výslovnost hlásek nebyla u některých starších dětí dobře vyvozena a zafixována, obdobné to je se správným úchopem tužky. Při činnostech se děti dokázaly přiměřenou dobu soustředit, záměrně využívat paměť a postupovat podle pokynů. Správně určovaly barvy, porovnávaly detaily, třídily předměty a sestavily celek z částí. Zejména nejstarší děti chápaly základní číselné a matematické souvislosti, určovaly první hlásku slova, rozeznaly některá písmena a část jich při manipulaci se stavebnicemi prokázala značné konstruktivní dovednosti. Notnou dávku sebedůvěry a odpovědného přístupu projevily při dramatizaci pohádkového příběhu, který prezentovaly mladším kamarádům.

Učitelky sledují vývoj jednotlivých dětí. Vedou o nich záznamy, které mají však nižší vypovídací hodnotu, a záměrem vedení školy je jejich obměna. Poznatky získané z pedagogické diagnostiky se promítají spíše do intuitivně uplatňovaného vhodného přístupu než do systematického posilování osobnostního rozvoje připravenou rozlišenou vzdělávací nabídkou (tzv. individualizace), což přetrvává od minulé inspekční činnosti.

K záměrnému podněcování vývoje dochází u dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami, kterému je v souladu s doporučením školského poradenského zařízení nápomocný asistent pedagoga a učitelkami zpracovaný plán pedagogické podpory. Ten je také vypracován dětem s odkladem povinné školní docházky z důvodu zvýšené snahy minimalizovat možné riziko školní neúspěšnosti a dětem s odlišným mateřským jazykem. V případě potřeby jsou s rodiči řešeny výchovně-vzdělávací problémy, nebo jim je doporučeno využít služeb dalších odborníků (např. psycholog a logoped).

Závěry

Vývoj školy

- Od března 2021 probíhaly změny na pozici ředitelky školy,
- navýšení kapacity školy vybudováním dvou nových tříd,

- rozšíření pedagogického sboru a jeho částečná obměna,
- zvýšení rozsahu hodnoticích procesů s přijímáním záměrů pro zkvalitnění činností školy,
- průběžné zlepšování materiálně-technických podmínek vzdělávání,
- dílčí zkvalitnění vzdělávacího procesu vyvážeností spontánních a řízených činností v dopoledním čase a častěji cíleně uplatňovanou formou skupinové práce dětí,
- získání finančních prostředků z dotačního programu, jejich promyšlené využití ke zkvalitňování podmínek pro vzdělávání dětí.

Silné stránky

- Příjemná atmosféra pozitivně ovlivňující vzdělávání dětí,
- významná podpora školy ze strany zřizovatele a dobré vzájemné vztahy pozitivně ovlivňující chod školy.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Omezené využívání výsledků pedagogické diagnostiky při plánování a následné realizaci vzdělávání zohledňujícího individuální schopnosti, dovednosti a potřeby všech dětí,
- snížená pozornost věnovaná konkrétní zpětné vazbě dětem jako podpoře jejich dalšího rozvoje.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Uskutečnit zamýšlenou obměnu vedení pedagogické diagnostiky, doplňovat ji závěry pro další výchovně-vzdělávací působení a zjištěné informace cíleně propojovat s třídním plánováním a přípravou individualizované vzdělávací nabídky,
- zvážit úpravu organizace dopoledního vzdělávacího procesu pro zvýšení prostoru k rozvoji spontánních tvůrčích herních aktivit a jejich přirozené dokončení,
- poskytovat pravidelně dětem zpětnou vazbu o dosahovaném pokroku, vést je k vlastnímu a vzájemnému hodnocení, využívat formativní hodnocení jako prostředek rozvoje osobnosti,
- uplatňovat častěji pedagogický styl založený na podpoře dětské zvědavosti a získávání poznatků prostřednictvím vlastního objevování, experimentování a bádání,
- usilovat o zavedení systematické skupinové logopedické prevence,
- využívat vzájemné hospitace pro předávání pozitivních zkušeností a poskytování vzájemné zpětné vazby mezi všemi učiteli.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ke dni 10. 2. 2023
2. Školní matrika – školní rok 2022/2023 (výběr z dokumentace)
3. Školní řád mateřské školy s účinností od 1. 9. 2022
4. Školní vzdělávací program „Objevujeme svět poznání“ s platností 1. 9. 2022
5. Třídní vzdělávací programy pro předškolní vzdělávání – školní rok 2022/2023
6. Třídní knihy – školní rok 2022/2023
7. Záznamy o dětech docházejících do mateřské školy ve školním roce 2022/2023 (výběr)
8. Rozvojové plány pedagogických pracovníků na školní rok 2022/2023
9. Zápisy z jednání pedagogické rady – školní roky 2021/2022 a 2022/2023
10. Dokumentace vztahující se k vlastnímu hodnocení školy – školní roky 2021/2022 a 2022/2023
11. Roční plán školy – školní rok 2022/2023
12. Rozpis přímé pedagogické činnosti – školní rok 2022/2023
13. Inspekční zpráva, čj. ČŠIE-1124/16-E, ze dne 2. 1. 2017

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Ladislava Jindrová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Bc. Lenka Kalinová, kontrolní pracovnice

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.